

Klenke Quartett blinkt uit als quintet

Annegret Klenke – viool
Beate Hartmann – viool
Yvonne Uhlemann – altviool
Ruth Kaltenhäuser - cello
m.m.v.
Harald Schoneweg - altviool

8/10/18 Deventer Schouwburg

389ste concert serie Stichting Kamermuziek
Deventer

Door Maarten Mestrom

DEVENTER – Meestal is Mozart het ‘inspelertje’. Even een kwartetje van Mozart als warming up en dan door naar het échte werk: een late Beethoven, een sombere Sjostakovitch of wellicht iets moderns. Bij het uit vier Duitse dames bestaande Klenke Quartett is het andersom. Debussy vormt de hors d’oeuvre en via Schumann belanden we pas ná de pauze bij Mozart als het kwartet is uitgebreid met altviolist Harald Schoneweg om het kwintet in g klein KV 516 te spelen. Het is geen toeval dat het programma zo is opgebouwd. Mozart vormt in alle opzichten het hoogtepunt en meest waardevolle onderdeel van dit concert.

Bij het openingsstuk, Claude Debussy’s strijkkwartet opus 10 uit 1893, blijken al snel de sterke en minder sterke punten van het Klenke Quartett. Er wordt op hoog niveau gemusiceerd. Op ritmische gelijkheid samenspel en zuiverheid valt niets aan te merken. Maar de kwartetklank is wat licht en Annegret Klenke een dominante eerste violiste. De drie andere kwartetleden zijn vooral dienstbaar aan de eerste stem. Daarbij is de netheid en de keurige afwerking soms ook een nadeel.

Het is wat braaf en dat bezwaar geldt met name de snelle delen. Het Animé et très décidé, waarmee het kwartet van Debussy begint, krijgt een meer prozaïsch dan geanimeerd karakter. Zorgvuldigheid en egaliteit pakken wél heel erg goed uit in het ‘Andantino, doucement expressif’ dat in de handen van deze dames een fraai en verstild karakter toont.

Globaal hetzelfde beeld vertoont Schumanns strijkkwartet in a mineur opus 41 nummer 1 uit 1842. Een mooi zangerig Adagio wordt omlijst door hoekdelen die op zich heel goed gespeeld worden maar waarvan ook niet helemaal duidelijk wordt wat de componist er ooit mee heeft willen zeggen, en waarom zó en niet anders.

Dan komt na de pauze altviolist Harald Schoneweg het kwartet versterken. Het effect van de extra altviool op de totaalklank is wonderbaarlijk. Schoneweg is de ‘missing link’. Bewust of onbewust laten de vijf strijkers precies horen waarom Mozart ooit op het idee zal zijn gekomen om te experimenteren met de kwintetbezetting.

Afgezien van de mogelijkheid dat hij, terwijl hij zelf graag altviool speelde, wellicht personele redenen gehad kan hebben om een extra altviolist (of altvioliste) aan zijn kwartet toe te voegen, zijn muzikale redenen al welsprekend genoeg. De balans tussen de strijkers verandert ingrijpend. Bovenste stemmen en middenstemmen zijn meer met elkaar in evenwicht. Het timbre is voller, donkerder en krachtiger. In plaats van het ‘één tegen drie’ van veel traditionele kwartetten: de melodie bij de eerste viool, ondersteund door drie andere strijkers, wordt het in de kwintetbezetting meer ‘twee tegen twee’: eerste en tweede viool de bovenstem, beide alten een stevige tegengeluid en de cello een zelfstandige rol als fundament van het geheel.

Deze hoofse muziek ligt het Klenke Quartett 'sowieso' beter. Eerdergenoemde afgepastheid en transparantie vormen na de pauze, als alles op zijn plaats valt, juist de eigenschappen waardoor Mozart prachtig opbloeit.

Als je je ogen dicht doet, hoor je een strijkorkest in plaats van een kwartet met één extra instrument. Boven de ensembleklank kan Annegret Klenke onbekommerd en verfijnd de tedere melodieën laten zweven. En dan gebeurt er iets wonderlijks in de concertzaal, iets dat alleen lijkt voorbehouden aan muziek van Mozart. Er ontstaat een zachtheid in de atmosfeer die zich aan de stoelen, de muren en aan de mensen hecht. Mozart is balsem voor de ziel.

De laatste noot heeft geklonken. Weg is de betovering. Er komt nog een toegift uit een vroeg kwintet van Mozart.

Na het applaus betreedt schouwburgdirecteur Alex Kühne het podium. Hij meldt dat de Schouwburg heeft besloten de scheidend voorzitter Feikema te eren door de vleugel (het muziekinstrument) van het theater om te dopen in de 'Wim Feikema vleugel'. Een zéér terecht eerbetoon aan een man die op onopvallende maar altijd innemende en ter zake kundige wijze een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het in Deventer laten voorleven van de zeer waardevolle kamermuziektraditie.

Volgend concert in de serie Kamermuziek Deventer:

- **woensdag 21 november 20:00 uur:** Severin von Eckhardstein, piano; Franziska Hölscher, viool; Teunis van der Zwart, hoorn. Met inleiding om 19:00 door hoornist Teunis van der Zwart.